№ 23.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 20. *MARCA ROKU* 1798. *we WTOREK.*

z Berlina dnia 13. *Marca.*

Na dniu wczorayszym Lord *Elgin* poseł *Angielſki* oddał Królowi Jmci nowe liſty ſwoie kredencyonalne.— Król Jmć mianował Generała Leutnanta *Köhler* ſzefa regimentu huzarow w *Szląsku* Gubernatorem miaſta *Warſzawy*.— Deputowani miaſta *Hamburga* Senator *Kirchlof* i Syndyk *Siweking* byli w tych dniach przypuszczeni do audyencyi Króla Jmci— Kommiſſya do urządzenia na przyſzłość tabaki wyznaczona, wydała obwieszczenie, iż gdy podług naywyższego deklaracyinego patentu J. K. Mci teraźnieysza adminiſtracya tabaczna tylko do d. 31. Marca trwać ma, a z dniem 1. Kwietnia wolny handel tabaczny znowu ſię otworzy, przeto kommiſſya podaie to do wiadomości publiczney, aby ci, ktorzy do tego handlu ſą intereſſowani, mogli ſię zawczasu w przyzwoite opatrzyć zapasy.

z Wiednia dnia 10. *Marca.*

Generał *Bernadotte* Ambaſſador Rzpltey *Francuzkiey*, przenioſł ſię do naiętego przez ſiebie pałacu *Lichtenſteina*, który na trzy lata zakontraktował, po 10. tyſięcy złotych Ryńſkich na rok. Powſzechnie tu ieſt kochanym, nadzwyczayna grzeczność iego, równie iak całey iego świty, wſzyſtkich uymuie. *Niderlandczykowie* barozo są z niego kontenci, gdyż im z wſzelką łatwością wydaie paszporta do ich dawney oyczyzny. Sam ieſt bez-żenny, równie iak wſzyſcy officerowie przy boku iego będący. Swita i dwòr iego z ſamey młodzieży złożona, okazuie ſię zawsze w ubiorze naygustownieyſzym, i nigdy bez kokardy narodowey. Wiazd iego na pierwſzą audyencyą do Cesarza był bardzo ſkromnym. Dała ſię widzieć iedna tylko kareta, w krórey znaydował ſię Generał *Bernadotte* z ſekretarzem legacyi, ten ſiedział na prawey ręce poſła. Druga kareta do poſła *Hiszpańſkiego* należąca, wiozła dwòch ſekretarzow ambaſſady i adjutanta. — Generał *Bernadotte* był ubrany w ſukni granatowey zupełnie zapiętey z czerwonym kołnierzem przyozdobioney bogatym haftem, w pantalonach podobnież haftowanych, i w pól-bucikach z oſtrogami. Przepasany był wſpaniałą troykolorową ſzarfą, tudzież kosztowną bandolierą z bardzo pięknym pałaszem. Kapelusz zdobiła kokarda narodowa, i kitka z piòr białych i czerwonych złożona. Wſzyſtkie nasze piękne *Wiedenki* bardzo ſię pokochały w wabiącym ubiorze przybyłych tu *Francuzow*. — Bawiący tu dway emigranci *Francuzcy*, ktorzy chlubili ſię, iż Generał *Bernadotte* przed rewolucyą ſłużył w ich regimencie, teraz cofaią ſwoie twierdzenie.

Zdrowie naszego ukochanego Monarchy ieſt w znacznym niebespieczeńſtwie. Gdy był przytomny pod czas uroczyſtości chrzcin còrki ſwoiey, twarz iego blada i schorzała wſzyſtkich patrzących zasmuciła. Jeszcze na dniu 23. Lutego lekarze złożyli radę, na której poſtanowili, aby Monarcha dla świeżego powietrza przenioſł ſię za miaſto; przepisana mu także ieſt iak naywiększa dyeta i używanie mleka oślego.

Urządzenia woienne spiesznie tu ſą czynione. Wielka liczba regimentow poſtawiona ieſt w gotowości woienney. Urlopowani odebrali rozkaz powrócenia do ſwych korpusow.

Na widok takowych przygotowań, równie iak z powodu wyſłanych kilku regimentow do *Włoch*, tudzież rozkazu rady woienney do zebrania w *Tyrolu* korpusu od 15,000. ludzi, powſtała powſzechna obawa, aby pożar woienny znowu ſię nie wzniecił. Wszakże wyſłanie woyſka do *Włoch* nie ma innego celu, iak pomnożenie garnizonow w miaſtach i fortecach tamteyszych. Zebranie zaś ſiły zbroyney w *Tyrolu* należy przypisać zamięszaniom wewnętrznym i zewnętrznym *Szwaycaryi*, tudzież odmianom w kraiach na prawym brzegu *Renu* zayść maiącym. Generał *Spork* odebrał kommende nad woyſkiem w *Tyrolu* zgromadzaiącym ſię. Wszakże z wielu okolic tey prowincyi zaszły iuż do rządu ſkargi przeciw temu Generałowi, który zoſtaiąc dawniey pod kommendą Generałow *Beaulieu* i *Wurmsera* miał w wielu mieyscach pokrzywdzić mieszkańcow tamteyszych. Wybòr więc ten nie podobał ſię *Tyrolczykom*, którzy pomimo tego, dali wiele dowodów przywiązania do swego Monarchy.—Negocyacye w *Raſtadt* okazuią dobre porozumienie *Francyi* z naszym dworem; tak z iedney iak z drugiey ſtrony wſzelkich przykładaią ſtarań do uprzątnienia zachodzących trudności. Zdaie ſię, iż we Włoszech naſtąpi nowa wielka demarkacya, która intereſſować będzie wſzyſtkie prawie państwa Włoſkie. —Baron *Hotze* rodem *Bernenczyk* złożył rangę Feld-Marszałka Leutnanta w woyſku Ceſarſkim, i iedzie do *Szwaycaryi* dla ſłużenia ſwey oyczyznie w teraźnieyszym krytycznym iey położeniu.

Rząd nasz odebrał przez *Wenecyą* wiadomość pewną o zaburzeniach, które ſię okazały w wielu okolicach *Morei*, a które do rozlewu krwi powodem były, te zaburzenia rozciągaią ſię aż do *Albanii Tureckiey*. Naſtępca *Machmuda* Baszy *Scutari* chce być na pewny czas przynaymniey proſtym tylko widzem tych zdarzeń, lubo Basza *Widdyńſki* i inni nieuſtannie nalegaią na niego, aby korzyſtaiąc z pory, zrzucił jarzmo *Kaliſow Carogrodzkich* i połączył ſiły ſwoie z ich woyſkiem dla zapewnienia pomyślnego ſkutku zamiarow.

Przed kilką dniami poſeł *Turecki* miał konferencyą z Miniſtrem intereſſów zagranicznych. Zapatruiąc ſię na zbieg okoliczności ieſt podobieńſtwem, że *Porta* dla zrobienia tym większego wrażenia na buntowniku *Paſſwan-Oglu*, życzy ſobie aby dom *Auſtryacki* rozciągnął ſiły ſwoie nad granicą przynaymniey dla iey okrycia. Ten plan podanym był przez nowego Hoſpodara *Wołoſkiego*. Wſzakże wątpić należy, żeby rząd nasz miał ſię ſkłonić do tych żądań *Porty*, i zapewne przeſtanie tylko na rozciągnieniu kordonu wzdłuż *Bannatu*, *Temeswaru* i *Transylwanii*.

Wiadomości z *Rzymu* zapewniaią, że Generał *Berthier* poſłał zalecenie miniſtrowi *Francuzkiemu* w *Neapolu* zoſtaiącemu, iżby ten domagał ſię od Kròla oboyga *Sycylii* 1) Aby Kawaler *Acton* był oddalonym od intereſſów. 2.) Aby poseł Angielſki *Hamilton* wyiechał z *Neapolu*. 3.) Aby wszyſtkie porty Kròlewa dla Anglikow zamknięte były. — Papież przybył do *Sienny* na dniu 25, Lutego.

z Rzymu dnia 24. *Lutego.*

Dawny zwyczay utrzymywania przez Miniſtrow każdego Mocarſtwa osobney poczty, zoſtał w tych dniach znieſiony, i poſtanowiona ſzczegulna poczta Narodowa (iakeśmy w dawnieyszym Numerze namienili.)

Jeszcze przed oddaleniem ſię Oyca S. z *Rzymu*, wyiechał iego ſynowiec Xże *Braschi*, któremu dano do wyboru lub wyiechać z *Rzymu*, lub być zamkniętym w zamku S. *Anioła*. Xiężna iego małżonka w ſiòdmym mieſiącu brzemienna, niemogła mu w tey towarzyszyć podróży; Wyznaczona zoſtała coroczna pensya na iey utrzymywanie, oraz zoſtawione ſprzęty do iey wyboru.

Po oświadczonym Oyca S. namyśleniu ſię względem wyiechania z *Rzymu*, wypuszczono na wolność czterech Kardynałow, czterech Xiążąt, i dwòch bankierow, którzy zoſtawali w pałacu Kwirynalnym iako zakładnicy, również uwolniony zoſtał Kardynał *Doria*. Oyciec S. przeszło w 80. roku wieku ſwego odprawował podroż bez żadney w zdrowiu odmiany, okazuiąc przez cały czas naywiększą ſpokoyność duszy. Przed ſwoim wyiazdem, wyznaczył ſześciu Kardynałow, którym powierzył Rząd Kościoła Katolickiego. Przyrzeczono Oycu S. obmyślenie przyzwoitego dla iego osoby funduszu, a Adminiſtrator Generalny Obywatel *Haller*, przeſłał mu na podroż 15,000. Piaſtrow (około 8,000. czerw: złł:)

Nowy Rząd zatrudnia ſię z naywiększym ſtaraniem, nietylko organizacyą *Rzymu*, i całego kraiu Rzpltey *Rzymſkiey*, ale też znieſieniem nieładu dawney Adminiſtracyi, a nadewszyſtko dźwignieniem z upadku ſkarbu publicznego i wewnętrznego handlu. Za rozkazem Generała kommenderuiącego wszyſtkie narzędzia używane do robienia cedułow pieniężnych, zoſtały połamane i do *Tybru* wrzucone, rozkazano oraz podać do publiczney ſprzedaży 4. miliony dòbr Kameralnych, i 6. milionow dóbr Kościelnych, których wartość opłacaną być ma przez nabywaiących, w czterech częściach cedułami, ktore natychmiaſt zoſtaną ſpalone, a w piątey części gotowizną. Wkròtce wydane będzie na publiczność wyszczegulnienie dóbr pod tę przedaż podpadaiących.

Wyszła na publiczność proklamacya do ludu, ażeby ſię zaciągał pod chorągiew legionu, który z 8miu tyſięcy *Rzymian* ſkładać ſię będzie.

Tymczasem Generał *Berthier* złożył kommendę armii *Francuzkiey w Rzymie*, którą obiął przybyły iuż G. *Maſſena*. Mòwią, iż G. *Berthier* wyiedzie wkròtce do *Paryża*. G. *Cervoni* kommendant garnizonu *Rzymſkiego*, zdał ten urząd naſtępcy ſwoiemu Generałowi *Vial*.

Armia *Francuzka w Rzymie* codziennie świeże odbiera poſiłki; lubo Ambaſſador *Neapolitańſki* iuż od kilku dni ztąd ſię oddalił, atoli nie widać przynaymniey dotąd. ażeby między *Francyą* i tym dworem miało zayść iakie poròżnienie.

Dnia wczorayszego Armia *Francuzka* obchodziła tu obrządek pogrzebowy na honor G. *Duphot*. Na placu S. Piotra na przeciwko obeliſku wyſtawione było mauzoleum. Stoiące w około tego placu ròżne oddziały woyſka uczyniły powszechny wyſtrzał. Po czym ieden karabinier, ieden grenadyer, ieden ſtrzelec i ieden dragon wzięli trumnę, w ktòrey zamknięte były zwłoki G. *Duphot*, i w okazałym porządku woiennym udali ſię na mieysce, na ktòrym ten Generał zoſtał zabitym, i gdzie wyſtawiona była na iego pamiątkę kolumna, około ktòrey każdy przechodzący oddział woyſka nie zatrzymuiąc ſię, z osobna wyſtrzelił. Z tamtąd cała parada poszła do kapitolium, gdzie złożono trumnę na wspaniałey podſtawie, poczym woyſko rozeszło ſię na ſwe ſtanowiſka.

Głowna kwatera będąca dotąd przy *Ponte-Molle*, przenieſioną zoſtała do *Rzymu*. Generał kommenderuiący zaiął mięszkanie w pałacu *Kwirynalnym*, Konsulowie zaś ſkładaiący rząd teraźnieyszy *Rzymu*, mięszkać maią w pałacu *Watykańſkim*.

Po między proklamacyami przez Generała *Berthier* wydanemi, są naſtępuiące:

W głòwney kwaterze w Rzymie dnia 22. *Pluviose* (10. *Lutego.*)

Religia będzie iak nayściśley ſzanowaną i utrzymywaną. Wſzelkie obrządki iak dawniey bez żadney odmiany i przeszkody odprawować ſię będą. Każdy ma nosić ròżniące ſwego Narodu znaki. Ambaſſadorowie, Miniſtrowie, lub ſprawuiący intereſſa maią podać liſtę ſwoich ziomkow znayduiących ſię w *Rzymie*. (podpisano) BERTHIER.

Z głòwney kwatery na gòrze Mario dnia 24. *Pluvios* (12. *Lutego.*)

Generał kommenderuiący wydał naysurowsze rozkazy, ażeby Kościoły, Obrządki i Duchowni byli ſzanowani. Aresztował Obyw. *Laurent* Inspektora artylleryi, który odpędzonym będzie od armii za nieprzyzwoite obeyście ſię w kościele S. Piotra. Uwiadomiony, iż ieden Kapucyn miał w nagannych wyrazach pobudzać lud *Rzymſki* przeciwko *Francuzom*, rozkazał go aresztować; i że każdy Duchowny ktòry ſobie podobnie poſtąpi, natychmiaſt będzie kara-

ny, iako chcący mięszać bespieczeńſtwo ludu i armii.

W trzeciey Proklamacyi pod datą 13. zalecono ieſt wſzyſtkim Kupcom i Furmanom, ażeby doſtarczali wyższemu ſztabowi koni i mułow do uſługi publiczney. — Kommendant *Rzymſki* Generał *Cervoni* tegoż dnia ogłoſił rozkaz aresztowania każdego żołnierza, który znaydować ſię będzie na ulicy po danym znaku z armaty w Zamku S. Anioła, a w przypadku powtórnego przeſtąpienia tego zakazu, iako zbieg lub łupiezca będzie karany. Ktokolwiek wchodzić będzie do kwater Francuzkich, w przeciwnych wolności zamiarach, zatrzymany i woyſkowo będzie ſądzony. — Proklamacya Podſkarbiego generalnego nakazuie wſzyſtkim osobom iakiegożkolwiek ſtanu, lub profeſſyi, ażeby podali opis wszyſtkich rzeczy należących do Narodów *Angielſkiega*, *Portugalſkiego* etc. zgoła każdego który ſię znayduie w woynie z Rzpltą *Francuzką*. Ci którzy im maią czynić iakie wypłaty, winni ſię z niemi wſtrzymać, pod karą zapłacenia dzieſięć razy szacunku summ lub rzeczy zataionych.

Zapewniaią o uſkutecznioney w *Sycylii* rewolucyi, iż patryoci ſtoczyli bitwę z woyſkiem, iże z oboiey ſtrony wiele ludzi poległo.

z Semlina dnia 28. Lutego.

.Wszyſtkie uſiłowania *Porty*, wymierzone ſą teraz przeciw zbuntowanemu *Paſsawan-Oglu*, dla odięcia mu wszelkich ſposobow iey ſzkodzenia. Ze wszyſtkich ſtron, woyſka przeciw niemu ściągaią. Większa nawet część załogi *Belgradzkiey*, ze wszyſtkiemi Baszami iuż wyruszyła, ſam tylko Gubernator *Bośnii* pozoſtał tam do dalszych Rządu rozkazow. Te tak dzielne przygotowania, o których *Paſsawan-Oglu* dokładną ma wiadomość, zdaie ſię, iż wcale go nie zaſtraszaią, owszem przywodzą go do popierania wszyſtkiemi ſiłami układow ſwoich. Przedſięwzięcia iego noszą na ſobie cechę roztropności i odwagi. Partya iego wzroſła do bardzo znaczney wielkości. Przez wpływ iego *Morea* chce teraz odzyſkać ſwoią niepodległość, ſłychać, iż cała *Grecya* idzie za iey przykładem.

Wszyſtkie te okoliczności, które Wielki Sułtana w trudnym położeniu ſtawiaią, zdaie ſię, iż w oſtatnim przypadku przymuszą go do wniyścia w ugodę z *Paſsawanem-Oglu*. Wysyłanie z *Konſtantynopola* kuryerow do Baszow kommendę maiących ieſt nieuſtanne. Częſtokroć na dzień trzy fermany przychodzą, które iedne drugim zupełnie są przeciwne. W niektórych Rząd rozkazuie attakować buntownikow, w innych zaleca ich oszczędzać. Wyszedł także rozkaz do Baszow, aby iak naylepiey obchodzić ſię z chrześcianami, a mianowicie z poddanemi Cesarſkiemi, wszelka zaczepka pod karą śmierci ieſt zabroniona, i gdyby ſto Turczynow miało ſię dopuścić iakiego gwałtu, wszyscy ſto maią głowy utracić. — Woyſka w okolicach *Peterwaradynu* i w *Bannacie* ſtoiące, rozciągnęły kordon wzdłuż granicy.

z Londynu dnia 2. Marca.

.Fregata *Aretuza* przywiozła tu ważną wiadomość, iż Flotta *Hiszpańſka* pod kommendą Generala *Maſsaredo*, z 16. okrętow liniowych i 12. fregat złożona, wypłynęła z *Cadix* dnia 7. p. m. w nocy. Niewiadomo, czyli przeznaczenie iey ieſt do *Breſt*, czyli też ma zamiar konwoiowania do pewney wysokości fregat naładowanych żywym ſrebrem dla kopalniow *Amerykańſkich*. W tymże czaſie dowiedziano ſię, iż Lord *St Vincent* wypłynął dnia 10. z rzeki *Tagu* z Flottą od 30, żaglow na ſpotkanie Flotty *Hiszpańſkiey*, gdy ta z ſwoiey ſtrony upędza ſię zawpewne za Eſkadrą, ktora port *Cadix* w oblężeniu trzymała. — Lord *Bridport* miał dnia wczorayszego audyencyą pożegnania u Dworu, tego poranku wyiechał do *Spithead*, i wkrótce wypłynie dla krążenia przed portem *Breſteńſkim*, i dla przeszkodzenia złączeniu ſię Floty *Hiszpańſkiey* z *Francuzką*. Nasza teraznieysza ſiła przed *Breſtem* ſkłada ſię tylko z trzech liniowych okrętow.

Zdarzenie, które tu ieszcze więcey uczyniło wrażenia nad wyiście Floty *Hiszpańſkiey*, ieſt aresztowanie piąciu Członkow towarzyſtwa korresponduiącego, którzy wyszedłszy z *Londynu* pod zmyślonemi imionami, ſchwytani zoſtali w *Margate* w tym ſamym momencie, gdy chcieli popłynąć do *Francyr*, i zaprowadzeni do *Londynu* pod mocną eſkortą. Te Członki są: *O'connor*, *Binns*, *Févey*, *Ally*, *i Leary*. Dway pierwſi znani iuż są iako gorliwi demokraci. Odbyli pierwszy examen w naywyższey Radzie. Pomiędzy ich ſprzętami znaleziono bardzo ciężki kufer; gdy dnia dziſieyszego był otworzony, ſpoſtrzeżono w nim zakazaną korrespondencyą między *Irlandczykami i Francuzami*, oraz adreſs do Dyrektoryatu Wykonawczego, plany brzegow i mieysc ſposobnych do wylądowania, ſpecyfikacyą domow w *Anglii*, gdzie ſię zbieraią towarzyſtwa korresponduiące *Londyńſkie*, i inne zgromadzenia demokratyczne. W adreſie wyżey wſpomnionym ieſt wyrażono, iż uciemiężenia w *Irlandyi* tak ſą wielkie, że milliony mieszkańcow ſtoią w gotowości dla ziednoczenia ſię pod chorągwie bohatera *Włoſkiego*.

Rząd oddawna miał o nich wiadomość, i po wyieździe ich z *Londynu*, Agenci Policyi niespuszczali ich z oka, aż do *Margate*. Mówią, iż *Févey* dawniey Xiądz Katolicki, niechciał ſię przyznać do płaszcza w ſwoiey izbie znalezionego, w którym ukryte były adreſſa Klubow Demokratycznych w *Anglii*.

Podług urządzenia na dniu 25. p. m. ogłoszonego, naſi marynarze, maią ſobie nadaną moc ſchwytania i przyprowadzania do naszych portow, każdego okrętu naładowanego towarami wysp i osad Mocarſtw nieprzyiacielſkich, a przeznaczonego do innych portow nie do *Angielſkich* lub Mocarſtw neutralnych, do których ten okręt należy, dla ſtanowienia względem ważności zdobyczy.

Z *Cork* w *Irlandyi* donoszą, iakoby zawziętość między ludem i żołnierzami do tego ſtopnia doszła, iż iuż przyszło do formalnych potyczek. Insurgenci nieśmieiąc w dzień ſię pokazywać, nocą napadaią na milicyą i oſoby które ſą celem ich zemſty. Niedawno zamordowali Pułkownika *St George* wraz z iego gospodarzem, tudzież P. *Uniake* i iego żonę. — Hrabia *Aldborough* ſkaranym zoſtał na zapłacenie 1000. funtow i 12. mieſięczne więzienie, za paszkwil na Kanclerza *Irlandzkiego*. który drukować kazał.

Miniſter zamyśla powszechną nałożyć taxę na rzeczy wchodzące i wychodzące z kraiu. Plan iego ieſt w tym ſpoſobie ſporządzony, iż żegluga ma teraz bardziey być zabespieczoną od kaprow iak dawniey, a wysoka aſſekuracya musi tym samym upaść. P. *Pitt* znalazł, iż rządowi lepiey z tym proiektem będzie, niż gdyby sam na ſiebie, iak chciano, wziął aſſekuracye. Zwołał tym końcem kupcow dla naradzenia ſię z niemi, ktorzy gdy mu mocne czynili wyrzuty, odpowiedział im, iż ich nie po to sprowadził, żeby mu trudności sprawiali, ale raczey żeby radami ſwemi ułatwienie projektowi przyspieszyli.

Nowa inſtrukcya dla kommendantow okrętow naszych woiennych i kaprow, wyszła naſtępuiąca: 1.) Wſzyſtkie okręta z ładunkiem produktow pochodzących z iakieykolwiek wyspy lub okolicy należącey do *Francyi*, *Hiszpanii*, lub *Hollandyi*, a które proſto z wſpomnionych okolic do któregokolwiek bądź portu *Europeyſkiego* płyną, czy to *Angielſkiego*, czy innych Mocarſtw okręty neutralne utrzymuiących, maią być przyprowadzone do *Anglii*, i podpadać ſądowi tym końcem wyznaczonemu. — 2.) Temuż ſamemu ſądowi podpadać maią okręta z produktami wspomnionych wysp i okolić płynące, a które są własnością poddanych *Francuzkich*, *Hiszpańſkich i Hollenderſkich*. — 3.) Wſzyſtkie okręta któreby chciały zawinąć do wspomnionych wysp i okolic kiedy te będą od woyſk królewſkich blokowane, maią być chwytane, i rownie wyrokowi ſądowemu podlegać będą. 4) Wszyſtkie okręta, których czy to cały ładunek czy w części ſkładać ſię będzie z potrzeb woiennych lub okrętowych, a które płynąć będą do wspomnionych wysp i okolic, maią być także chwytane, i wyrok przeciw nim ſtosownie do praw narodow wymierzony.

.Bliſko 50. transportowych okrętow znayduie ſię teraz w *Lizbonie* dla wywiezienia ztamtąd Emigrantow, którą oſtróżność osądzono być potrzebną przy teraznieyszym zagrażaniu *Francuzow* przeciw *Portugalii*. — W *Lizbonie*, maią ſię także czynić przygotowania do pewney taiemney wyprawy. — Nałożone taxy, daleko mniey wynoszą, niż Miniſter ſobie założył. Wyrachował on, iż do 5. Stycznia miały przynieść do ſkarbu 7,715,812. funtow, gdy tym czasem nieprzyniosły, iak 4,697,390.

CZYNNOŚCI PARLAMENTU.

.W izbie niższey Pan *Pitt* dał do przeczytania bil, zakazuiący wszelkim osobom w *Anglii* mieszkaiącym przez cały ciąg woyny, posyłania do *Hollandyi* pieniędzy i wszelkiego gatunku towarow. — Pan *Simeon* wnioſł niektóre zasady, tyczące ſię wyboru nowych Członkow Parlamentu, dla oddalenia wielu nieprzyzwoitośi dotąd w zwyczaiu będących. Nie ma bydź odtąd wolno częſtować Elektorow, ani naymować dla nich karety, któremi ſię na mieysce elekcyow zieżdżaią, tym bardziey dawać im pieniędzy w nadgrodę niby ſtraconego czasu. Obwiniony o takowe podſtępy kandydat, tym ſamym ma tracić prawo do elekcyi. — Zakazane także być maią wszelkie kokardy i znaki partyą okazuiące, i każdy Obywatel używaiący onych ma tracić prawo kreſkowania.

z Paryża dnia 1. Marca.

Nowy nasz ambaſſador w *Madrycie* Ob: *Truguet* przyiętym zoſtał z naywiększym poważeniem tak od Króleſtwa Ichmość, iako też od Xiążęcia Pokoiu. — Już od dawnego czasu rzekła do niego Królowa znałam cię Ambaſſadorze z liſtow twoich, lecz życzyłam ſobie zawsze poznać cię osobiście. Mowa którą miał Ob. *Truguet* przy oddaniu Królowi liſtów kredencyonalnych była naſtępuiąca:

Nayiaśnieyszy Panie! *Dyrektoryat Wykonawczy Rzpltey* Francuzkiey *pragnąc coraz ściśley utrzymywać te związki, które oba naſze Narody połączaią, mianował mię Ambaſſadorem przy boku Waszey K. Mci. Zawarowanie tych związków zaſadza ſię Królu, równie na wſpólnych naſzych korzyściach, iak na uroczyſtych i świętych ſojuſzach. Zawarowanie to znayduie ſię w cnotach W. K. Mci i w talentach osób, któremi otoczyć ſię umiałeś. Pozyſkawſzy przez nieprzerwany ciąg zwycięztw naſzych pokoy na ſtałym lądzie, niepozoſtaie nam iak iedyny ieſzcze nieprzyiaciel do zwalczenia. Ten nieprzyiaciel ieſt równie twoim N. Panie. Jeſt nieprzyiacielem całey* Europy, *której ſpokoyność tak nieſłychanym ſpoſobem zakłuca. Jeſt nieprzyiacielem ludzkości, której świętemi prawami pogardza. Wſpólne uſiłowania obu połączonych Mocarſtw dążyć powinny do ukarania iego poſtępkow i wſtrzymania iego ambicyi.... Nayiaśnieyszy Panie, nie chcę ja dziś kazić ceremonii tak uroczyſtey. Nie chcę ia tu przed Waszą Królewſką Mością wymawiać nazwiſka tych rozpierzchnionych intrygantow, którzy roznoszą wſzędzie rozpacz ſwoią, dla tego, iż ruiny oyczyzny ſwoiey dokonać nie mogli. Nie będę nic mówił o tych zdraycach, którzy chytremi podſtępami uſługiwali taiemnie partyi Angielſkiey. Rząd Rzepltey Francuzkiey umiał ich wyśledzić w własnym nawet łonie ſwoiey Oyczyzny, wygnał ich i ukarał. Nie trzeba wątpić, iż i W. K. Mość z wſzyſtkiemi temi którzy mu wſkazanemi zoſtaną, obeydzieſz ſię tak, iak ſobie zaſłużyli, gdyż oni równie ſą nieprzyiaciołmi Tronu Jego iak Rzpltey. Rzetelna przyiaźń, wierne poświęcenie ſię przymierzeńcom ſwoim, ſzlachetne m—*

ſtwo przeciw uzbroionym na ſiebie nieprzyiaciołom, wzgarda i ukaranie zdraycow, te ſą Królu uczucia ludu Francuzkiego i iego rządu. Tych ſamych wymaga i oczekuie po ſwoich przymierzeńcach. Dyrektoryat Wykonawczy nie mógł z pomiędzy obywatelow Francuzkich wybrać za Poſta Rzpltey do W. K. Mci nikogo, któryby był przeięty więkſzym nademnie poważeniem ku ſzlachetnemu i odważnemu Narodowi Hiszpańſkiemu, *i więkſzym uſzanowaniem dla oſobiſtych cnot W. K. Mci.*

Tuteysze pisma zapewniaią z tey okoliczności, iż *Hiſzpania* uſkuteczni teraz wszyſtkie warunki zawartego z *Francyą* zaczepnego i odpornego przymierza.

Mówią, iż miniſter marynarki *Pleville Lepeley* kommenderować będzie wyprawą *Angielſką* w randze kontradmirała, urząd miniſtra ma obiąć po nim Obywatel *Gourlade.*

Donoszą z *Copet*— Tego poranku konſtytucya przyiętą zoſtała w *Copet*, a nawet w całym kraiu *Vaud*. Pan *Necker* znaydował ſię na zgromadzeniu pierwiaſtkowym, i ſam ſię naypierwszy na nią podpisał. Ten przykład człowieka w kraiu poważanego, przyłożył ſię do iednomyślności, z którą konſtytucya przyiętą zoſtała.

Woyſka, które opuszczaią armią *Moguncką* dla złączenia ſię z armią *Angielſką*, ſą naſtępuiące: 10ta Półbrygada letka; Trzecia półbygada liniowa; ieden Regiment huzarow, ieden regiment ſtrzelcow; ſześć Regimentow dragonii; osmy Regiment kawaleryi; pierwszy Regiment Artylleryi pieszey, ieden batalion Saperow i Inżenierow.— Z tezże armii maią ſię udać do *Hollandyi* trzy Półbrygady liniowe, i dwa Regimenta huzarow.

Ob. *Carra St. Cyr* Sekretarz Legacyi *Konſtantynopolitańſkiey* odwołanym zoſtał. Ob. *Ruffin* dawniey tłomacz Porty *Ottomańſkiey* i drugi Sekretarz legacyi, ma ſobie polecone intereſſa Rzpltey *Francuzkiey*, aż do przyiazdu nowego Ambaſſadora.

Rozchodzi ſię wiadomość, iż *Caglioſtro* nieumarł w fortecy St. *Leon* iak powszechnie mniemano, i że uwolniony z więzienia, wkrótce do *Paryża* powroci.

Miniſter woienny *Scherer* złożył ſwoią dymiſſyą, mieysce iego obiął Generał *Caffarelli-Duſalga* człowiek nader światły. Może mu wyrzucać będą (mowi ieden Dziennik) iż przez nieiaki czas wahał ſię w potwierdzeniu ſławnego dnia 10. Sierpnia; lecz od tego czasu dał z ſiebie dowod przywiązania do Rzpltey, utraciwszy nogę przy armii *Reńſkiey*.— Jeſt członkiem inſtytutu narodowego.

Dwie armie *Francuzkie* poſtępuią przeciwko *Lizbonie*, która w tym momencie w naywiękſzey znayduie ſię trwodze. Jedna armia od 40. tyſięcy zmierza ku zachodnio-południowey ſtronie przez odnogę *des Roſes*; druga od 20. tyſięcy pomyka ſię przez *Fontarabią*.

Liſty z *Madrytu* donoszą, iż Rząd *Hiſzpańſki* wydał woyſku ſwoiemu rozkaz na przygotowanie ſię do marszu. Z czego domyślaią ſię, iż *Hiſzpania* mocno ſię zatrudni podbiciem *Portugalii*.

Ob: *Leulliette* naſtępca po *Louvecie* wpisaniu iego Dziennika, żegna ſię dziś z publicznością. Zgon ſwoy przypisuie wprowadzeniu ſtępla.—*Nieſtety* (*wyraża*) *nim zaſtęplowano moy dowcip, mogłem ieſzcze zieść ieden iakikolwiek obiad w dekadzie: dziś Merkuryuſz używa owocu pracy Apollina, niezoſtaie mi iuż za ſchronienie tylko beczka Dyogeneſa.*

Lecz na koniec, tzeba żyć, coż więc uczyni biedny *Leulliette?* Czy uwierzysz czytelniku? Oto zoſtaie korſarzem, i mówi, iż nie wielka w iego rzemieśle zaydzie odmiana, korsarze robią ſobie wielu nieprzyiacioł, i gazeciarze nie wielą przyiaciołami chlubić ſię mogą, pierwſi żyią z bitew, drudzy z niezgod i zamięszania; a pierwſi i drudzy umrą z głodu, gdy pokoy i rozum panować zaczną na ziemi. Jeżeli tak ieſt, korsarze i gazeciarze ieszcze długo żyć będą. Ciekawa tylko ieſt rzecz, czy *Leulliette* lepszym będzie korsarzem niż gazeciarzem.

Jedna dowcipna kobieta wydała na publiczność pracowne dzieła, lecz przez zbyteczną zywość, częſto nieroſtropna w mowieniu, zapytała ſię niedawno iednego z naszych miniſtrow, czy mniemał, iżby *Buonaparte* miał więcey od niey dowcipu? Tak ieſt, odpowiedział miniſter, ale za to ty masz więcey nad niego odwagi.

Na Seſſyi Rady 500. Ob. *Jourdan* (Generał) czyni Rapport o sposobie rekrutowania woyſka. Pragnąćby należało, rzekł, azeby wszyſtkie *Europeyſkie* Narody tak ſię urządzić chciały, iżby oddaliły wszelkie powody lękania ſię na nowo krwawych woien, które ſą zniewagą ludzkości. Lecz ponieważ to ieſt ieszcze polityką, ażeby nie inaczey uważać Traktat pokoiu, tylko iako zawieszenie oręża; ponieważ ieſteśmy otoczeni ogromnemi mocarſtwy, które ciągle gotowe utrzymuią woyſka; Rząd przeto *Francuzki* powinien mieć do użycia nawet w czaſie pokoiu, takie woyſko, izby było nieprzezwyciężoną granicą dla mocarſtw, któreby ieszcze zamyślały zaczepiać lud *Francuzki*, i przenoſić teatr woyny na ziemię Rzpltey. Położenie nasze polityczne ſzczególniey wymaga dobrego ſkładu ſiły woienney. Niepowinniście o tym zapominać, iż Europa złączyła ſię przeciwko ludowi *Francuzkiemu*, gdy pierwszy krok do wolności uczynił. Zadziwiaiące woyſk naszych zwycięztwa, ziednały nam pokoy z większą mocarſtw połową. Lecz powinniście być przekonanemi, iż to tylko poty trwać będzie, poki zoſtawać będziecie wſtanie przyniewolenia ich do dotrzymania pokoiu, i do zachowania was przy nowym Rządzie, którzyście ſobie nadali. Inna niemnieyſza uwaga wkłada na was obowiązek zatrudnienia ſię iak nayprędzey organizacyą ſiły zbroyney. Rzplta iednego iuż tylko ma do pokonania nieprzyiaciela, i przeczuwam, iż w krótce chorągiew troykolorowa na brzegach *Angielſkich* powiewać będzie; iż wkrótce ludzkość zoſtanie zemszczona; świadczę ſię odwagą armii, znakomitemi talentami iey wodza, ubieganiem ſię wſzyſtkich obywatelow *Francuzkich* w ſkładaniu darow patryotycznych na ołtarzu oyczyzny.— Lecz kiedy wam Rząd donieſie, iż Rzeczpoſpolita ze wszyſtkich ſwych nieprzyiacioł tryumf odniosła, iż pokoy powszechny uwieńczył męztwo naſzych żołnierzy, iakim ſposobem zaſtąpicie mieysca walecznych naszych obrońcow. gdy zapragną powrócić na łono ſwoich familii dla koſztowania słodyczy wolności, którą podbili przez tyle ofiar, niebespieczeńſtw i trudow? Żadne ieszcze prawo nieoznacza iakim ſposobem armia ma być rekrutowana, ta ieſt okoliczność, którą mi polecono waszey podać rozwadze.

Składa potym proiekt zasadzony ſzczegulniey na utworzeniu ſtutyſięczney armii poſiłkowey ſposobem losowania, procz tey poſiłkowey armii, pozwolone będą dobrowolne rekrutowania dla armii czynney. — Rada odłożyła roztrząsanie tego proiektu.

Na audyencyi publiczney Dyrektoryatu d. 28. Lutego odprawioney Generałowie *Macdonald i Duhem* prezentowani przez miniſtra woiennego oddali nazad Dyrektoryatowi ſztandary, które niegdyś ciało prawodawcze darowało armiom północney, *Renu i Mozelli*. W mowie, którą z tego powodu miał miniſter woienny, między innemi wyraził,, Armie północne *Renu i Mozelli* pokończywszy prace ſwoie woienne w tych okolicach, od których wzięły ſwoie nazwiſka, ſkładaią znowu odebrane ſztandary na ołtarzu oyczyzny. Waleczni ci rycerze gotuią ſię teraz na nowe zwycięztwa, a połączeni z bohaterami *Włoſkiemi*, pałaią chęcią ukarania rządu *Angielſkiego* na brzegach *Tamizy*. — Nowe ſztandary, które im obywatele Dyrektorowie powierzycie, będą zadatkiem przyszłych ich zwycięztw. Oddadzą oni ie wam znowu, świeżemi pokryte laurami, a wolność morza, pokoy Europy i zagruntowanie Rzpltey będzie owocem trudow ich woiennych,,— Poczym Gener. *Macdonald* w mowie ſwoiey wyraził ,, Rząd *Francuzki* zrobiwszy ſtały pokoy *Europie*, ma do zwalczenia iedynego ieſzcze ciemiężyciela morza. Na pokonanie iego ciągną pogromcy *Włoch* i dzielne woiowniki armiow *Sambry, Renu i Mozelli*. Handel także ſkarby ſwoie otwiera, marynarſtwo rozwiia banderę, i wkrotce wielki narod będzie ścigać nieprzyiaciela w własnym iego kraiu. Bywsza armia północna ieſt równie unieſiona zapałem, i pragnie należeć do tey wyprawy. Przyimiycie Ob. Dyrektorowie ſummę 13,483. liwrow, którą ta armia przez dobrowolną ſkładkę zebrała. G. *Beurnonville* zlecił mi, oddać ten pakiet, który zawiera w ſobie krótki rys zwycięztw odnieſionych przez armią północną,,— G. *Duhem* podobnież miał mowę imieniem armii *Renu i Mozelli*, poczym Ob. *Merlin*, który teraz obiął prezydencyą w Dyrektoryacie po Ob. *Barras*, odpowiedział w naſtępuiącey treści.

,, Rzplta *Francuzka* ogromna w ſwoim powſtaniu, zrodziła czternaście armiów, Wyſłała ie na plac bitwy wſkazawſzy im drogę do ſławy, i naznaczywſzy winną odwadze ich nadgrodę. Nadzieie iey ſpełnione zoſtały. Z chlubą pogląda na owoce swych zwycięztw w wiecznych potęgi ſwoiey zabytkach. Waleczni woiownicy Pułnocy i *Renu*, macie wielki udział w wſpólney ſławie armiow *Francuzkich*. Jeſt ona zapisana na brzegach *Skaldy, Mozy i Renu*. Dyrektoryat odbiera z ukontentowaniem szanowne ſztandary, które zawſze w ręku waszych były haſłem do zwycięztw. Składaiąc ie w świątyni innych sztandarow, przyimuie z czułością ſzlachetną waszą niechęć przeciw oſtatniemu nieprzyiacielowi Rzpltey, który ieszcze pozoſtał. Już na brzegach *Oceanu* zemſta ſię gotuie. Spieszcie ſię zwycięzcy pod *Fleurus* i *Kehl*, zwycięzcy pod *Arkolą* czekaią na was. Chciwy krwi i złota Miniſter, ciemięży Naród godny wolności. Rozciąga na wyspie też ſame klęſki, które po całey rozszerzył Europie.— Słyszycie głos wolności rozlegaiący ſię z dawnego *Kapitolium*. *Rzym* ieſt wolny. etc.— Wſzylcy ſzlachetni *Anglicy* cieszą ſię w ſwoich nadzieiach i oczekuią na pomyślny ſkutek waszych uſiłowań. — Na tey ſamey audyencyi prezentowani byli Dyrektoryatowi przez Miniſtra interessow zagranicznych Ob. *Remi Frey* deputowany *Bazyleiſki* i Ob. *Mout, Planta* i *Sprecher* deputowani *Gryzonow* wraz z ich ſekretarzem Ob. *Casanova*.— Miniſter Toſkańſki *Corſini* miał audyencyą pożegnania.

Dyrektoryat przyſłał do Rady 500. poselſtwo względem uſtanowienia nowych praw dla Giełdy i wybrania agentow handlowych. — W ośmiu dniach mówi *Poultier* w ſwoim dzienniku, musi rząd *Berneńſki* albo zasady ſwoie przyſtoſować zupełnie do naszych, albo pochłonionym zoſtanie. — Rozchodzi ſię tu wiadomość, iakoby Generał *Buonaparte* miał znowu ztąd wyiechać, niewiadomo iednak dokąd — Wdowa po zmarłym pośle Rzpltey w *Konſtantynopolu* Ob. *Aubert Dubayet*, ma mieć ſobie wypłaconą pensyą trzech-mieſięczną męża ſwego, na koszta potrzebne do iey powrotu do kraiu.

z Bruxelli dnia 2. Marca.

Ob. *Muſkin* wyiechał z *Dunkierki* do *Breſt*, gdzie ma ſię naradzać z miniſtrem marynarki o ſpoſobach uſkutecznienia planu wylądowania. Przygotowania do tey wyprawy ſą nadzwyczayne, wszyſtkie ſtatki kupieckie od 30. łasztow znayduiące ſię na *Skaldzie* podane ſą pod ambargo, które włożone ieſt równie na ſtatki pływaiące w kanale *Bruxelſkim*. Zapewniaią, iż te wszyſtkie ſtatki zaprowadzone będą do *Dunkierki* i użyte do transportu. Z drugiey ſtrony w arsenałach Departamentow złączonych, z naywiększym pracuią pośpiechem, osobliwie około przygotowania drzewa i żelaza, które potym przewożą do *Dunkierki i Oſtendy*. Nowo dokompletowane bataliony artylleryi udaią ſię także na brzegi. Dnia wczorayszego korpus kanonierow eſkortuiący 50. ſztuk armat i wiele ammunicyi woienney, przybył do tego miaſta. Dziś uda ſię do *Dunkierki*.

Dnia dziſieyszego ogłoszono tu z wielką okazałością proklamacyą Dyrektoryatu przeciwko *Anglij*. Orszak ſkładała municypalność, ſędziowie pokoiu, Generał dywizyi *Bonnar* na czele wyższego ſztabu, i ſiodmy regiment ſtrzelcow konnych; przy licznej muzyce zaczynał ſię marsz od wielkiey czerwoney chorągwi maiącey napis z czarnych liter: *Woyna śmiertelna Anglij.*

z Cadix dnia 9. Lutego.

Flota nasza, która na dniu 7. t. m. wypłynęła z *Cadix*, byłaby nieochybnie uderzyła na *Anglikow*, gdyby ſię był wiatr nagle nie odmienił. Przez ten przypadek lekkie ſtatki uwiadomiły flotę *Angielską* o zbliżeniu ſię naszey, przed którą *Anglicy* natychmiaſt pierzchneli, *Hiſzpanie* zaś w naylepszym porządku ścigali za nieprzyiacielem.

O godzinie 10. admirał nasz dał znak powszechny wszyſtkim Okrętom, o 11. znaydował ſię o 2. mile od *Anglikow* płynąc za dobrym wiatrem wschodnim.

Trzeba ſobie obiecywać pomyślne tego wypłynienia ſkutki. Jakożkolwiek bądź, to wyruszenie nocne, którego ſię nieprzyiaciel cale niespodziewał, czyni wielki honor Admirałowi Don Jozefowi *Maſſaredo*, i czyni otuchę, iż pod takim wodzem marynarka *Hiſzpańſka* dawną dzielność odzyſka (wypis z monitora)

z Kopenhagi dnia 6. Marca.

Na żądanie tuteyſzego Miniſtra Francuzkiego Ob. *Growelle*, zalecono officerom *Duńſkim* i innym osobom noszącym order *pour le merite*, a przez dawny rząd Francuzki im nadanym, aby odtąd orderu takowego nie używali. — P. *Sunberg* posłany ztąd do *Londynu*, w żadnym publicznym nie wyiechał intereſie.— W *Karlskronie* uzbraiaią trzy fregaty i kil-

ka ſtatków, które ſłużyć maią za konwoy kupieckim *Szwedzkim* okrętom. — Król *Szwedzki* ma przedſięwziąść podróż do *Pomeranii* i *Berlina.*

z Hagi dnia 3. Marca.

.Będące na żołdzie naszym woyſka *Francuzkie,* iuż są w marszu do armii *Angielſkiey*, mieysce ich zaſtąpią korpusy z armii *Moguńckiey.* — Na dniu 8. t. m. nowy plan Konſtytucyi podanym będzie. — Prawe ſkrzydło armii *Angielſkiey*, rozciąga ſię od *Boulogne* do *Oſtendy*, główna kwatera iey ieſt w *Dunkierce.* Generał *Buonaparte* będąc w *Calais,* miał ſobie podane naydokładnieysze karty brzegow *Angielſkich* osobliwie przy *Dover,* ztąd wnoszą, że wylądowanie w tey okolicy będzie przedſięwzięte. — Podług niektórych wiadomości Flotta *Hiszpańſka*, ma ſię złączyć z Flottą *Francuzką w Toulonie* będącą pod dowództwem Admirała *Brueyes* i wspólnie do *Breſt* popłynąć.

Liſty z *Chin* pod dniem 7. Czerwca donoszą o rozruchach w tym państwie wszczętych, insurgenci opanowali iuż 6. miaſt pierwszey i 37. niższey rangi, Cesarz wyſłał znaczną armią dla przytłumienia ile możności tak niebespieczney rewolucyi. — W *Rotterdamie* nowy okręt liniowy od 68: armat *Doggersbank* nazwany, iuż z warsztatu ſpuszczonym zoſtał na morze. Zatrudniaią ſię ieszcze budowlą kilku okrętow liniowych i fregat.

z Raſtadt dnia 5. Marca.

.Miniſtrowie *Francuzcy* odpowiedzieli iuż na oſtatnią notę Rzeszy. Odpowiedź ta oddana była dnia wczorayszego Miniſtrowi Pełnomocnemu Cesarſkiemu; Osnowa iey naſtępuiąca:

Niżey podpisani, odebrali Notę Rzeszy oddaną ſobie wczorayszego wieczora przez Pana Hrabiego de Metternich *Miniſtra Pełnomocnego Cesarza Jmci.*

Oto ieſt ich odpowiedź:

Rzplta Francuzka *oświadczyła w ſwoim prawidle z rzetelnością, od którey nigdy niezboczy, zasadę bez którey pokoy nie może być zrobiony. Przyſtoyność, ſprawiedliwość, potrzeba, okazane były w poprzedzaiących Notach. Domaga ſię iey wspólny obydwóch Narodow intereſs.* — *Rzeczplta* Francuzka *powinna ſię była ſpodziewać, iż oddalaiąc wszelki wybieg, wszelką przewłokę, miano iey z równą odpowiedzieć ſzczerością. Trzeba tym namyſłom położyć tamę; A zatym Miniſtrowie* Francuzcy *domagaią ſię od Deputacyi Rzeszy, ażeby wyraźnie oświadczyli, czyli taż Rzesza przyſtępuie lub nieprzyſtępuie do proponowaney zasady.* — *w Raſtadt dnia 14, Ventose* (4. *Marca*) *roku* 6. *Rzpltey Francuzkiey.*

TREILHARD, BONNIER.

Dnia 6. *Marca.*

Deputacya Rzeszy odprawiła dnia dziſieyszego 31. ſeſſyą. Czytano na niey oſtatnią Notę *Francuzką*, i poſtanowiono naradzać ſię natychmiaſt względem iey osnowy, i względem maiącey ſię dać na nię odpowiedzi. — *Buonaparte* znowu tu ieſt ſpodziewany.

z Moguncyi dnia 2. Marca.

.Temi dniami przybyło tu wiele ſtatkow z ciężką Artylleryą i ammunicyą. — Armia *Moguńcka*, ma być do 50,000. pomnożoną. Jeſt ona iak ſłychać przeznaczona na dwoiaką wyprawę, ma nayprzód wtargnąć na prawy brzeg *Renu*, ieżeli okoliczności wymagać będą, potym ma zaiąć *Ehrenbreitſtein* i *Filipsburg.* Zgromadzaiąca ſię armia obserwacyina od 30,000. ludzi, mówią, iż do *Frankonii* ieſt przeznaczoną, *Kehl* znowu ieſt mocno woyſkiem osadzony. — Temi dniami powracaiący z *Włoch* Margrabia *Lucchesini* z żoną ſwoią przeieżdżał przez *Frankfort* do *Berlina.*

z Bazylei dnia 2. Marca.

Na żądanie Ob. *Mengaud*, ażeby pozwolone było przeyście 6. tyſięcom woyſka *Francuzkiego*, Zgromadzenie Narodowe wyſłało Deputowynych do Ob. *Mengaud* dla przełożenia mu, iż *Bazyleyczykowie* nie mogą ſię uwolnić od ſyſtematu neutralności i zezwolić na przeyście woyſk przeznaczonych przeciw *Francuzom*, których zawsze uważaią za przyiacioł i braci. Te przełożenia nie były bez pożytku, Ob: *Mengaud* odſtąpił ſwego żądania; mówią, iż nawet zapewnił Deputowanych, iż negocyacye rozpoczęte w *Payerne* między G. *Brune* i Deputowanemi *Berneńſkiemi*, tyczyły ſię także kantonu *Soleure.*

Dnia wczorayszego Ob. *Mengaad* odebrał kuryera od G. *Schauenbourg* z wiadomością, iż tenże Generał d. 2. t. m. opanował miaſteczko *Lengnau*, i że wziął 18. ſztuk armat z wozami ammunicyinemi, oraz 200. ieńow, między któremi znayduie ſię wiele officerow wyższego ſztabu. Ten Generał przedarł ſię potym aż do *Soleure* bez naymnieyszego oporu, i o 10. godzinie z rana wezwał miaſto do poddania ſię. O godzinie 11. otworzono mu bramy. Senat przymuſzony był rozkazać mieszańcom, ażeby wszyſtką broń złożyli. G. *Schauenbourg*, ſam poszedł do więzieniow, i uwolnił zamkniętych tam patryotow: arsenał i artylierya przeſzła w ręce *Francuzow.* Wezwanie, które kommendant miaſta *Soleure* odebrał, było w naſtępuiącey osnowie:

Mości Panie Generale! Dyrektoryat rozkazał mi obiąć miaſto *Soleure*; dodaiąc, iż w przypadku gdy naymnieyszego doświadczę oporu, lub gdy iedna kropla krwi *Francuzkiey* będzie wylaną, członki Rządu miaſta *Soleure* zoſtaną w odpowiedzi z ſwoich osob i własności, i uczynię z nich pamiętny nieubłaganey ſprawiedliwości przykład. Donieś im o woli Dyrektoryatu, i otworz bramy woyſkom Republikańſkim. Daię ci pół godziny do namyślenia. Po upłynionym tym czaſie, ſpalę miaſto i wytnę iego garnizon. (podpiſano) *Schauenbourg.*

.Dowiaduiemy ſię także, iż *Francuzi* zaięli dnia wczorayszego zamek *Dornbach.* Garnizon wyſłał wprzod Officera z kapitulacyą, a tym czasem ſam ſię wymknął z zamku, tak, iż nawet tego *Francuzi* niepoſtrzegli. Domyślaią ſię, iż ten Garnizon ſpuścił ſię z przepaściſtey ſkały, którey *Francuzi* nie pilnowali, maiąc ią za nieprzebytą tamę. Oblężeńcy znaleźli w zamku dwie armaty i iednego rannego inwalida.

P. S. Bernenczykowie attakowali *Francuzow* przy *Niddau.* Lecz ſkutek bitwy był dla nich niepomyślny. Prywatne liſty donoszą, iż 900. ludzi wpędzono w iezioro, a 600. zabito. Urzędowy Rapport w tey okoliczności przyſłany, nic pewnego w tey mierze nie zawiera.

Od granic Szwaycaryi d. 3. Marca

Na granicach Kantonu *Soleure, Francuzi* rozpoczęli kroki nieprzyiacielſkie, iak naſtępuiące doniesienie z *Dornach* małego miaſteczka tego kantonu pod dniem wczorayszym wyraża.

Dnia wczorayszego *Francuzi* pomknęli ſię ku moſtowi przedzielaiącemu nasze territorium od Departamentu *Mont-terrible*; uderzyli na nasze poſterunki broniące przeyścia, i odparlszy ie, opanowali moſt i miaſto nasze. W tey potyczce zginęło nieco ludzi z oboiey ſtrony. *Francuzi* zamierzali potym opanować zamek, lecz nie maiąc artylleryi, muſieli tego przedſięwzięcia odſtąpić. Dziś *Francuzi* odebrawszy poſiłki, i cokolwiek armat, pomknęli ſię powtórnie ku zamkowi, ſtrzelali do niego bez znacznego ſkutku. Garnizon ſilnie ſię broni, lecz iego ſtrzelanie mniey ieſt mocne od *Francuzkiego*, i zdaie ſię, iż czeka w tey mierze wyraźnych od Rządu rozkazow. *Francuzi* opanowali wczora zamek *Tierſtein.* Mówią, iż w tym zdarzeniu kommendant zoſtał zabitym, co ſię każe domyślać, iż do tego użyto ſzturmu.

Inny Liſt z Bazylei dnia tegoż.

Dnia 1. t. m. *Francuzi* przeszli róznemi ſtronami do kantonu *Soleure.* Mały Korpus przedarł ſię przez moſt pod *Dornbach* opanował go, i zaiął zamek. Garnizon mimo gęſtego ognia, bronił ſię upornie przez dwa dni, lecz dnia wczorayszego przymuszony był kapitulować. Tegoż dnia *Francuzi* uderzyli na *Szwaycarow* przy *Thiernſtein*; woyſka kantonu *Soleure* mniey liczne, muſiały ſię cofnąć, i ſchroniły ſię do zamku, który tegoż dnia ſzturmem dobyty zoſtał. Nayznacznieysze ſpotkanie było około *Buren.* Generał *Schauenbourg* pomknąwszy ſię z rana z licznym korpusem ku *Biel*, odparł woyſka kantonu *Soleure,* rozłożone bliſko *Lengnau,* i zabrał wiele ſztuk armat. O 10. godzinie przybył przed ſamo miaſto *Soleure.* *Szwaycarowie* broniąc przez nieiaki czas przyſtępu, ſchronili ſię do miaſta, które ſię w krótce przez kapitulacyą poddało. Weszli do niego *Fraucuzi* po południu. Natychmiaſt Generał *Schauenbourg* uczynił przygotowania dla zaięcia *Olten* i innych części kantonu. Wielka liczba mieszkańcow kantonu *Soleure* ſchroniła ſię na territorium *Bazylei.*

Odebrane prywatne wiadomości donoszą, iż nowe negocyacye w *Payerne* między Deputowanemi *Berneńſkiemi* i Generałem *Brune* rozpoczęte, ſą zerwane, i że *Francuzi* odebrali rozkaz ciągnienia do *Berny.*

OBWIESZCZENIA

.Na 15. t. m. niedaleko *Zieloney* ulicy, niektóre ſzory czyli ubiory końſkie znalezione i do Dyrekcyi Policyi złożone zoſtały. — Ktoby prawo własności do nich okazać potrafił, muſi ſię wprzeciągu czterech tygodni odezwać; w przeciwnym bowiem razie innaby względem nich naſtąpiła dyspozycya. — Dan w Warszawie dnia 16. Marca 1798.

J. K. Mci Pruſkiey Dyrekcya Policyi.

Z dnia 4go na 5ty Marca roku bieżącego z dóbr Barczący w Gallicyi uciekł Fornal imieniem Antoni, wzroſtu niſkiego, chuderlawy; zabrawszy płaszcz niebieſki ſukienny, czapkę z zielonym wierzchem z czarnym barankiem, ſurdut nowy ſukna piaſkowego nakrapianego z zielonemi wyłogami, kamizelkę zieloną, i inne rzeczy kryjomo zabrał, o którego przytrzymanie i danie znać albo do dworu w Barczący w Parafii Mińſkiey w cyrkule Siedleckim leżącey, albo do *Gazety Korrespondenta* do Warszawy uprasza ſię, z zapewnieniem powrotu wszelkiey expensy.

TABELLA GENER LNA CENY ZBOZ.

W znacznieyſzych Miaſtach Departamentu Warſzawſkiego Kameralnego z Mieſiąca Lutego 1798. *Roku.*

Inſpekcya Konſyliarza Poborowego.	N:	NAZWISKA MIAST.	Winſpel Pſzenicy. *Na*		Winſpel Zyta. *miarę*		Winſpel Jęczmienia, *Ber-*		Winſpel Owſa *lin-*		Winſpel. Grochu. *ſką.*	
			R.	gr:	R.	gr:	R.	gr:	R.	gr:	R.	gr:
Łęczycka.	1	Łeczyca.	30	—	19	—	12	—	9	—	30	—
	2	Kłodawa	28	12	19	—	12	16	10	12	27	—
	3	Kutno	29	—	18	12	13	—	10	—	28	—
	4	Gombin	30	—	17	16	11	—	9	—	28	—
Łowicka.	1	Łowicz	24	—	16	—	14	—	10	—	—	—
	2	Piątek	28	—	18	—	12	—	11	—	29	—
	3	Brzezin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4	Głowno	25	—	20	—	14	—	11	—	—	—
	5	Rawa	28	—	22	—	16	—	10	—	—	—
Warſzawſka.	1	Biała	34	—	20	—	16	—	10	—	24	—
	2	Błonie	34	—	22	—	16	—	13	—	24	—
	3	Czerſk	34	—	16	—	16	—	9	—	20	—
	4	Góra	36	—	20	—	18	—	16	—	—	—
	5	Goszczyn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6	Grodziſk	36	—	20	—	12	—	9	—	—	—
	7	Groiec	36	—	20	—	16	12	11	12	24	—
	8	Mogielnica	36	—	20	—	15	—	11	—	32	—
	9	Mszczonow	32	—	22	—	16	—	13	—	24	—
	10	Nadarzyn	32	—	20	—	16	—	11	—	—	—
	11	Nowe Miaſto	34	—	20	—	16	—	10	—	24	—
	12	Nowy Dwór	34	—	28	—	22	—	18	—	34	—
	13	Piaseczno	36	—	22	—	18	—	16	—	37	—
	14	Przybyszew	37	12	20	—	14	14	10	10	20	8
	15	Tarczyn	36	—	20	—	16	12	11	12	26	—
	16	Warka	36	—	18	—	15	—	9	—	31	—
	17	Sochaczew	38	—	21	—	16	—	10	—	30	—
	18	Iłow	34	—	24	—	20	—	12	—	20	—
		Miaſto Warszawa z Przedmieściami, Pragą i Skaryszewem	32	5	20	19	15	12	10	9	29	19

Kantor tey Gazety ieſt w Rynku Starego Miaſta, w kamienicy JP. Eberta, pod Nrem 65. na drugim piętrze.